

Aan de raadsfractie van D66
t.a.v. mw. M. van Saane
Postbus 5100
7600 GC Almelo

i.a.a. alle raadsfracties

Postadres:
Gemeente Almelo
Postbus 5100
7600 GC Almelo

Bezoekadres:
Haven Zuidzijde 30
7607 EW Almelo

telefoon: **(0546) 54 11 11**
e-mail: **gemeente@almelo.nl**
internet: **www.almelo.nl**

Uw brief 17 juli 2019	Uw kenmerk	Ons kenmerk UIT - 1988934	Datum 17 september 2019
Bijlage(n)	Doorkiesnummer 0546-54 11 11	Behandeld door M. Hilberts	Zaaknummer DCS - 1965589
Onderwerp vragen D66-fractie rondom onderzoek toekomst Soweco			

Geachte mevrouw Van Saane,

U heeft ons een elftal vragen gesteld over de uitvoering van de Wet sociale werkvoorziening (hierna: Wsw). Deze vragen gaan wij, voor zover mogelijk, in deze brief beantwoorden.

Op voorhand willen wij u meegeven in welke fase van besluitvorming wij op dit moment zitten. Er is in 2018 door het toenmalig algemeen bestuur van de GR Soweco een verstrekkend besluit genomen over de GR en de NV na 1 januari 2021. Vanaf die datum is er sprake van een verzelfstandigde NV, die los van de GR moet opereren. De GR zal dan tot het minimale zijn teruggebracht, dat wil zeggen dat de GR alleen nog maar werkgever is van Wsw'ers. Het overige personeel, het onroerend goed en het bezit van de GR (via een gezamenlijk aandeelhouderschap) moeten op dat moment uit handen van de GR zijn.

Dit besluit noopte het huidige DB om na te denken over de toekomstige uitvoering van de Wsw. Dit heeft geleid tot het besluit om, naast de huidige uitvoering van de Wsw, ook een alternatief scenario te ontwikkelen. In het alternatieve scenario neemt iedere gemeente zelf de regie over de uitvoering van de Wsw.

Als dit alternatieve scenario in uitvoering wordt genomen, heeft dit verregaande gevolgen voor de huidige NV. Wij willen daarom de keuze die gemaakt moet worden zorgvuldig voorbereiden. In het late najaar hopen we met uw raad te kunnen bespreken welk besluit ons voor ogen staat, en welke gevolgen dit heeft.

Omdat we nu nog in de uitwerkingsfase zitten, als voorbereiding op dit te nemen besluit, zullen wij een deel van uw vragen op dit moment niet of nog niet volledig kunnen beantwoorden. Wij erkennen uiteraard het belang van uw vragen, en het antwoord hierop vindt u in het late najaar terug bij de voorbereidende stukken voor het gesprek met de raad.

In het hier volgende geven wij u per vraag een antwoord:

1. Het college stelt in de brief aan de raad d.d. 21 mei 2019 dat een gezamenlijke strategie gedragen door alle deelnemende gemeenten niet tot de mogelijkheden behoorde. Waarom was dit niet mogelijk? Wat was er wel mogelijk? Wat waren de onoverbrugbare meningsverschillen?

De wens om de uitvoering van de Wsw vorm te geven binnen het lokale sociale domein, maakt dat de gemeenten niet meer voor een gezamenlijke uitvoering kiezen.

Gemeenten hebben via de Participatiewet als opdracht om inwoners met een (arbeids)beperking zo goed mogelijk te ondersteunen en begeleiden bij hun mogelijkheden op de reguliere arbeidsmarkt. De samenwerking met lokale werkgevers is hierbij erg belangrijk om mensen een passende werkplek te kunnen bieden. Een bijzondere groep mensen met een arbeidsbeperking zijn de Wsw'ers (Wet sociale werkvoorziening). Zij doen op dit moment aangepast werk bij Soweco in Almelo, of ze werken via Soweco onder begeleiding bij bedrijven en organisaties in de regio.

Gemeenten voeren op lokaal niveau regie op de uitvoering van het sociale domein, waaronder de Participatiewet, in afstemming met lokale werkgevers en lokale partners. Hiermee smeden de gemeenten lokale verbindingen waarbij uitstroombevordering waar nodig hand in hand gaat met integrale zorg. Zo willen de gemeenten op lokaal niveau de inclusieve arbeidsmarkt vorm geven. De uitvoering van de Wsw ziet iedere gemeente als een onderdeel hiervan. Op onderdelen blijft samenwerking tussen verschillende gemeenten mogelijk. Dat zult u in de voorstellen ook uitgewerkt zien.

2. Is het college het met D66 eens dat de communicatie hieromtrent zorgvuldig moet gebeuren omdat het hier om de meest kwetsbare groep inwoners in onze stad gaat? Op welke wijze naast de website van de GR worden alle werknemers geïnformeerd over de stand van zaken en hoe frequent gebeurt dit?

Het college is het met u eens dat er sprake moet zijn van een zorgvuldige communicatie, zeker waar het gaat om onze Wsw'ers. Wij blijven naar hen toe benadrukken dat hun toekomst geborgd is. Hun baan, salaris en begeleiding zal altijd verzekerd zijn.

Via de website informeren wij de betrokkenen over het besluitvormingsproces. Dit laat onverlet dat de eerst verantwoordelijke voor de informatie naar de Wsw'ers toe de directie van Soweco nv is. Zij zorgt er, in goed overleg met het DB, voor dat de mensen tijdig op de hoogte worden gehouden van de stand van zaken.

3. Medewerkers met indicatie Wet Sociale Werkvoorziening (WSW) hebben perspectief nodig in een mogelijk toekomstig nieuw scenario. Immers, het betreft hier de meest kwetsbare groep inwoners in onze stad. De medewerkers zijn nu in dienst van de GR. De gemeente heeft toegezegd dat deze werknemers baangarantie hebben. Kunt u ook garanderen dat zij een fulltime werkplek hebben? (Uitgaande van hun capaciteit) Hoe is het college van plan hier invulling aan te geven? Hoe wordt het werkgeverschap, verloning en loonadministratie nu uitgevoerd en wat zal daar als gevolg van de ontmanteling van SOWECO aan veranderen?

U vraagt feitelijk nu al naar de concrete uitwerking van een keuze die we eerst nog moeten maken. In het late najaar willen we met uw raad in gesprek gaan over de te maken keuze. Bij deze keuze zullen we dan een verdere uitwerking gemaakt hebben van de invulling van het werkgeverschap, de taken die hierbij horen en de zorg rondom de invulling van de werkzaamheden.

Wij bieden de huidige Wsw'ers baangarantie en een helder perspectief. Het is dan ook onze zorg om een uitvoeringsvorm te kiezen die, ook als het aantal Wsw'ers krimpt, toekomstbestendig is en waarbinnen oog is voor de mogelijkheden van de individuele Wsw'ers.

4. Welk perspectief hebben de ambtelijk aangestelde medewerkers en de privaat aangestelde medewerkers? Hebben zij baanzekerheid? Staan de gemeenten garant voor deze banen? En voor hoelang? Indien dit niet het geval is, wat zijn dan de afvloeiingskosten? Wat zijn de extra kosten die nu gemaakt moeten worden vanwege de beslissing SOWECO versneld te ontmantelen? Hoe hoog is de voorziening die wij moeten treffen?

Ook bij deze vraag is het voorgaande antwoord op vraag 3 van toepassing: wij kunnen u op dit moment geen inzage geven in de mate waarin de keuzes gevolgen hebben voor de medewerkers zonder Wsw-indicatie. Evenmin over de frictiekosten die zullen ontstaan. Onze inspanningen richten zich er op dit goed en zorgvuldig in beeld te krijgen en eventuele negatieve gevolgen tot een minimum te beperken. Daarbij is het wellicht goed om te bedenken dat ook een ongewijzigde situatie tot frictiekosten zal leiden: ook de natuurlijke afbouw van de Wsw en het eerdere besluit om de GR tot een minimum te beperken hebben financiële gevolgen.

5. Is het college het met D66 eens dat het college verantwoordelijk is voor het goed begeleiden van alle werknemers van SOWECO naar een nieuwe baan indien deze mensen op straat komen te staan? Indien de niet-WSW medewerkers geen baanzekerheid krijgen, wie gaat dan de WSW medewerkers (en/of medewerkers met een andere indicatie) begeleiden?

Het college zal de juiste spelregels in acht nemen bij de besluitvorming, zoals een sociaal statuut en het gesprek met de medezeggenschap hierover. Hierbij zal het streven zijn om de huidige kwaliteiten te behouden, en mee te nemen in de toekomstige uitvoeringsvorm.

6. Wat gebeurt er met de hoofdlocatie aan de Plesmanweg? Het pand is onderverhuurd aan ca. 40 externe huurders die hiervoor een jaarlijkse huur betalen. Wie wordt straks eigenaar van dit pand en waar komen dan de huuropbrengsten terecht?

De Wsw neemt sinds 2015 in omvang af. Daardoor is ook overcapaciteit bij het onroerend goed ontstaan, en worden onderdelen hiervan verhuurd. De ruimtebehoefte voor uitvoering van de Wsw zal in de komende jaren verder krimpen.

Het vorige Algemeen Bestuur van de GR heeft in januari 2018 besloten dat de GR al haar onroerend goed gaat verkopen. Hiertoe hoort ook de hoofdlocatie aan de Plesmanweg. Daarbij is er altijd van uit gegaan dat de benodigde ruimte voor de uitvoering van de Wsw weer terug gehuurd gaat worden van de nieuwe eigenaar. Dit uitgangspunt staat nog overeind.

7. De externe klanten van SOWECO bieden werk aan 1.210 SW'ers. Daarnaast bieden ze werk aan 860 personen uit andere doelgroepen die door SOWECO zijn geactiveerd en bemiddeld. Is het college het met D66 eens dat zij vanwege de grote impact die het besluit van het DB van de GR heeft op hen, dat zij betrokken moeten worden bij de definitieve besluitvorming? Zo ja, op welke wijze gaat dit gebeuren? Zo nee, waarom niet?

U heeft gelijk dat het werk dat nu verzet wordt door onze Wsw'ers en door de cliënten van de Participatiewet die tijdelijk bij Soweco verblijven, alleen mogelijk is als er voldoende externe klanten zijn die hiertoe opdracht geven en mensen vanuit de Wsw aan het werk willen helpen. Dit zijn vaak werkgevers en ondernemers die wij ook op andere wijze kennen en die voor ons van groot belang zijn om de gewenste inclusieve arbeidsmarkt vorm te geven. Wij kennen hen via onze werkgeverscontacten, via het Werkplein en via netwerkbijeenkomsten. Wij zullen hen uiteraard betrekken bij de uitwerking van onze besluitvorming.

8. Hoe is het college van plan de uitvoering van de WSW uit te gaan voeren wanneer SOWECO wegvalt? Indien de gemeente de uitvoering van de WSW zelf ter hand neemt, is de gemeente dan ook bereid de uitvoering voor andere gemeenten te doen? Is het college het met D66 eens dat schaalvergroting in deze zin zal leiden tot efficiencyvoordelen? Zo nee, waarom niet?

Het alternatieve scenario berust op twee pijlers: enerzijds wil elke gemeente de regie nemen op de uitvoering van de Wsw binnen de lokale uitvoering van de Participatiewet en het sociaal domein. Anderzijds zijn er ook onderdelen waarvan het wellicht beter is om deze met meerdere gemeenten op te pakken. We denken dan bijvoorbeeld aan administratieve taken rondom het werkgeverschap en de inrichting van een faciliteit voor beschermt werk. Het is wel aan elke

gemeente om zelf te beoordelen of gezamenlijke uitvoering hierbij een meerwaarde heeft. De gemeente Almelo stelt in ieder geval haar uitvoering beschikbaar voor die gemeenten die dit wensen, bijvoorbeeld omdat deze gemeenten van mening zijn dat hun lokale uitvoering anders te kleinschalig zal zijn.

9. Indien de gemeente de uitvoering van de WSW zelf ter hand neemt, op welk gebied kan dit dan efficiënter en effectiever zodat er in de kosten kan worden bespaard en/of de opbrengsten toenemen? Hoe groot is deze besparing of opbrengstvergroting?

De eerste vraag die wij ons zelf stellen is wat we willen bereiken met de uitvoering van de Participatiewet, en in hoeverre de huidige en een alternatieve uitvoeringsvorm van de Wsw hier aan tegemoet kunnen komen. Het antwoord op uw vraag ligt besloten in de uitkomsten van dit onderzoek.

We gaan er van uit dat er op meerdere terreinen inhoudelijke dan wel financiële voordelen te behalen zijn bij een uitvoering in eigen regie. We zullen met name kijken naar synergievoordelen in het sociale domein en bij de uitvoering van de Participatiewet. Ook zullen we kijken naar de effecten op onze uitvoering van het onderhoud in de openbare ruimte.

Een voordeel dat minder goed in maatschappelijke of financiële effecten is uit te drukken, maar zeer zeker aanwezig zal zijn betreft de governance-structuur. De huidige structuur van GR en NV maakt directe sturing op financiën en effecten haast onmogelijk. Voor zowel de raad als het college zal in het geval van lokale uitvoering ook de mogelijkheid tot lokale sturing ontstaan.

10. In de Tubantia van 15 juli viel te lezen dat de Kring van Secretarissen van de Twentse gemeenten een reorganisatieadvies schreef voor de Regio Twente. Verplichte taken onderbrengen in een nieuwe GR. Overige onderdelen moeten de gemeenten zelf organiseren. De Kring van Secretarissen noemt duidelijk de bestuurlijke druk die gemeenten ervaren en noodzaak veel meer samen te werken met ondernemers, onderwijs- en onderzoeksinstellingen. Waarom gaan de gemeenten dan juist in het geval van SOWECO hun eigen bestuurlijke druk opvoeren, door zelf het roer ter hand te nemen en waarom wordt hier niet ook de samenwerking met ondernemers, onderwijs, SOWECO NV en Werkplein Twente verder doorontwikkeld in plaats van ontmanteld?

Wij ervaren op dit moment bestuurlijke druk omdat het besturen van een GR een continue afstemmingsproces is. Wij kunnen alleen veranderingen tot stand brengen als alle colleges van de aangesloten gemeenten bereid zijn gelijke besluiten gelijktijdig te nemen.

Een uitvoering van de Wsw onder eigen regie stelt ons in staat om de samenwerking van het werkplein met werkgevers, onderwijs en andere partijen lokaal verder te ontwikkelen.

11. Wat is uw toekomstvisie met betrekking tot bovenstaande?

Wij zien de Wsw als een onderdeel van de Participatiewet. Daarbij is de Participatiewet onderdeel van het sociale domein. In de afgelopen periode hebben we grote stappen gemaakt met de inrichting van de toegang tot het sociaal domein. Daarbij kijken we niet naar de verschillende wetten die van toepassing zijn, maar naar dat wat de cliënt nodig heeft. Wij willen de zorg rondom de cliënt zo nabij mogelijk organiseren, vandaar dat wij in de wijk zelf gaan werken. Een ander aspect van de Participatiewet is, dat dit ons een scala aan methoden en instrumenten biedt om de inclusieve arbeidsmarkt daadwerkelijk vorm te geven. Wij willen vanuit onze uitvoering Sociaal deze inclusieve arbeidsmarkt zo integraal mogelijk vorm geven door een integrale werkgeversbenadering te realiseren voor al onze Participatiewet-klanten, Wsw'ers en niet Wsw'ers.

Bovenstaande uitgangspunten betrekken wij bij het onderzoek naar de huidige uitvoering van de Wsw en een alternatief scenario onder eigen regie. Wij spreken u hier graag over in het najaar.

Hoogachtend,
Burgemeester en wethouders van Almelo,
de secretaris,

de burgemeester,